

Polski album rodzinny

Wielka Pielgrzymka

Geneza. Naród i Kościół

Chociaż komuniści rządili w większości katolickim społeczeństwem, Kościół był zwalczany przez władze komunistyczne od 1944 r. i wkroczenia do Polski wojsk Armii Czerwonej, aż do końca istnienia PRL. Największe natężenie represji przyniosły lata 1949-1956, gdy m.in. wytoczono proces pokazowy bp. Czesławowi Kaczmarkowi zakończony skazaniem hierarchy na 12 lat więzienia za rzekome szpiegostwo, czy na trzy lata pozbawiono wolności prymasa Stefana Wyszyńskiego. Kolejne lata stały pod znakiem rywalizacji dwóch wizji Polski: katolickiej z „Wielkiej Nowenny” nakierowanej na podmiotowość jednostki i socjalistycznej forsowanej przez Władysława Gomułkę, widzącej społeczeństwo i historię w kategoriach „walki klas”. Zakończyła się ona zwycięstwem Kościoła, o czym świadczyła frekwencja na uroczystościach kościelnych w 1966 roku z okazji tysiąclecia chrztu Polski. Nie oznacza to jednak, iż władze PRL zrezygnowały z represji. Trwały one nieprzerwanie przez całe lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte, choć wtedy używano już bardziej zakamuflowanych metod.

Polak papieżem

Wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża, dokonany 16 października 1978 r., wywarł istotny wpływ nie tylko na historię Polski, ale i na losy świata. Ojciec Święty oraz polscy biskupi już w kilka dni po wyborze konklawe wyrazili wolę przyjazdu papieża do Polski. Stawiali tym samym pod ścianą komunistyczne władze, które nie chciały się zgodzić na wizytę Jana Pawła II, lecz nie mogły odmówić wjazdu do kraju polskiemu obywatelowi. Jesienią 1978 r. rozpoczęły się negocjacje, które doprowadziły ostatecznie do uzgodnienia, iż Ojciec Święty przybędzie do kraju 2 czerwca 1979 r., a jego wizyta potrwa 9 dni. Zgodnie z ustaleniami zawartymi pomiędzy Episkopatem Polski a rządem PRL, Jan Paweł II miał odwiedzić: Warszawę (2-3 czerwca), Gniezno (3-4 VI), Częstochowę (4-6 VI), Kraków (6 VI), Kalwarię Zebrzydowską, Wadowice, Oświęcim (7 VI), Nowy Targ (8 VI) i ponownie Kraków (8-10 VI).

Wielka pielgrzymka

Przesłanie pielgrzymki oparte zostało na trzech głównych elementach: homilii na ówczesnym placu Zwycięstwa w Warszawie, aktu oddania Matce Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze i spotkaniu z wiernymi na krakowskich Błoniach. W każdym miejscu uroczystości z udziałem papieża zgromadziły tłumy wiernych. W spotkaniach z Ojcem Świętym wzięło udział co najmniej 4,5 miliona Polek i Polaków. Nie przeszkodziła im nasilona aktywność aparatu represji PRL. Pielgrzymka była sukcesem papieskiego przesłania, które dotarło do Polaków również pośrednio przy pomocy transmisji radiowej i telewizyjnej. Rozbudziła podmiotowość społeczną i pogłębiła przywiązanie Polaków do wspólnoty opartej na nauczaniu Kościoła. Polki i Polacy zobaczyli się, policzyli i usłyszeli. Latem 1980 r. wybuchły strajki, chwilę później powstała „Solidarność”. Jak pisał historyk George Weigel, dzięki wielkiej pielgrzymce „rozniecona została rewolucja ducha”.

dr Rafał Łatka

Warszawa, 3 czerwca 1979.
fot. PAP/Tomasz Gzell

Organizator wystawy

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

wiepodległa

Pobierz aplikację
WIELKA PIELGRZYMKA
i oglądaj materiał filmowy!

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Warszawa

2 czerwca 1979

Ojciec Święty wizytę w Polsce rozpoczął 2 czerwca. Po przylocie Jan Paweł II na znak powitania uklęknął i pocałował polską ziemię. Na lotnisku Okęcie został przyjęty przez delegację władz PRL. Ojca Świętego witały tłumy, obecne na trasie jego przejazdu z Okęcia do katedry na Starym Mieście, gdzie odbyło się spotkanie z Episkopatem Polski. Papież jechał al. Żwirki i Wigury, Trasą Łazienkowską, Alejami Ujazdowskimi, Nowym Światem i Krakowskim Przedmieściem. Kolejnym punktem programu było rozmowa w Belwederze z przedstawicielami rządu, w którym obok papieża udział wzięli kard. Wyszyński, pierwszy sekretarz KC PZPR Edward Gierek i premier Henryk Jabłoński. Ojciec Święty podczas spotkania mówił o miejscu Polski w Europie. Wskazał, że „racją bytu państwa jest suwerenność społeczeństwa, narodu, ojczyzny, to my, Polacy, szczególnie głęboko odczuwamy”. Głównym punktem pobytu w Warszawie było nabożeństwo na pl. Zwycięstwa (dziś pl. Piłsudskiego), które zgromadziło kilkaset tysięcy uczestników.

dr Rafał Łatka

„Wyłączenie Chrystusa z dziejów człowieka jest aktem wymierzonym przeciwko człowiekowi. Nie sposób zrozumieć tego narodu, który miał przeszłość tak wspaniałą – ale zarazem tak trudną – bez Chrystusa [...] Nie sposób zrozumieć tego miasta, Warszawy, Stolicy Polski, która w 1944 r. zdecydowała się na nierówną walkę z najeźdźcą, na walkę, w której została opuszczona przez sprzymierzone potęgi [...] Nie może być Europy sprawiedliwej bez Polski niepodległej na jej mapie. [...] I wołam z głębi tego tysiąclecia: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi”.

Jan Paweł II, homilia na pl. Zwycięstwa w Warszawie, 2 VI 1979

Warszawa, 2 czerwca 1979. Wierni w oknie na trasie przejazdu Ojca Świętego z lotniska.
fot. PAP/Marek Broniarek

Organizator wystawy

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

niepodległa

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Warszawa, 2 czerwca 1979. Msza święta na placu Zwycięstwa.
fot. PAP/Ireneusz Radkiewicz

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Gniezno

3-4 czerwca 1979

3 czerwca Jan Paweł II, żegnany przez młodzież zgromadzoną na całonocnym czuwaniu przed kościołem św. Anny w Warszawie, poleciał śmigłowcem do Gniezna – miejsca symbolicznego dla początków chrześcijaństwa w Polsce. Ojciec Święty w czasie uroczystości, jakie odbyły się w tym mieście, przywołał postać św. Wojciecha. Nie skupiał się jednak na przeszłości, ale zaakcentował, że Polacy powinni patrzeć w przyszłość w oparciu o własne dzieje. Papież w czasie homilii w katedrze gnieźnieńskiej podkreślił także wyraźnie, że przybył do Polski również w imieniu innych narodów słowiańskich. Przypomniął daty chrztu Chorwacji, Słowenii, Rusi Kijowskiej i Litwy oraz deklarował, że potrzebują one – podobnie jak Polska – wolności religijnej.

dr Rafał Łatka

„Ufam, że mnie słyszają, żyjemy przecież w epoce tak zdecydowanie zadeklarowanej wolności wymiany. Wymiany informacji, wymiany dóbr kultury! A przecież my tutaj sięgamy do samego korzenia tych dóbr! Tak więc znajdujemy się na głównym szlaku naszych duchowych dziejów. Jest to zarazem jeden z głównych szlaków duchowych całej Słowiańszczyzny. I jeden z głównych szlaków duchowych dziejów Europy”.

Jan Paweł II, homilia w katedrze gnieźnieńskiej, 3 VI 1979

Gniezno, 3 lub 4 czerwca 1979. Wierni w drodze na spotkanie z Ojcem Świętym.
fot. PAP/Zbigniew Staszyszyn

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Gniezno, 3 czerwca 1979. Msza święta na Wzgórzu Lecha.
fot. PAP/Jan Morek

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Częstochowa

4–6 czerwca 1979

Jan Paweł II przybył do Częstochowy 4 czerwca rano. Wylądował o 9.30 na placu przed katedrą pw. Świętej Rodziny. Z tego miejsca przejechał wzdłuż Alei Najświętszej Marii Panny do klasztoru ojców Paulinów. Z jasnogórskiego szczytu wygłosił homilię do miliona uczestników uroczystości. Papież w czasie nabożeństwa dokonał także uroczystego oddania narodu, Kościoła w Polsce i Kościoła powszechnego opiece Matki Boskiej Częstochowskiej. W dniach 5-6 czerwca Ojciec Święty uczestniczył w dwóch spotkaniach z Episkopatem Polski. W ich czasie dyskutowano o roli Kościoła katolickiego w Polsce i całym bloku wschodnim. Biskupi zebrali się na specjalne życzenie papieża, który chciał poznać ich spojrzenie na najważniejsze problemy społeczno-polityczne. 6 czerwca Ojciec Święty spotkał się z młodzieżą seminaryjną, studentami i wykładowcami uczelni katolickich, odprawił także nabożeństwo dla chorych i ich opiekunów. Pobyt w Częstochowie zakończyła homilia skierowana do pielgrzymów z Górnego Śląska i Zagłębia, której treść poświęcona została chrześcijańskiemu wymiarowi pracy.

dr Rafał Łatka

„Jasna Góra jest sanktuarium Narodu. Trzeba przykładać ucho do tego świętego Miejsca, aby czuć, jak bije serce Narodu w Sercu Jego Matki i Królowej. A jeśli bije ono tonem niepokoju, jeśli odzywa się w nim troska i wołanie o nawrócenie, o umocnienie sumień, o uporządkowanie życia rodzin, jednostek, środowisk – trzeba przyjąć to wołanie. Rodzi się ono z miłości matczynej, która po swojemu kształtuje dziejowe procesy na polskiej ziemi. (...) Tutaj zawsze byliśmy wolni!”

Jan Paweł II, homilia na Jasnej Górze, 4 VI 1979

Częstochowa, 4 czerwca 1979. Przed kościołem św. Zygmunta odbyło się spotkanie Ojca Świętego z wiernymi diecezji częstochowskiej.
fot. PAP/Wojciech Kryński

Organizator wystawy

niepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Częstochowa, 6 czerwca 1979. Ojciec Święty w częstochowskiej Katedrze Najświętszej Rodziny spotkał się z duchowieństwem diecezjalnym i zakonnym.
fot. PAP/Tomasz Prażmowski

Organizator wystawy

niepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Kalwaria Zebrzydowska

7 czerwca 1979

Kolejnym punktem papieskiej wizyty było sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej. Śmigłowiec z Ojcem Świętym wylądował o 9.45 na boisku sportowym niedaleko stacji kolejowej. W powitaniu uczestniczyli przedstawiciele władz miasta oraz o. Franciszek Rydzak, wikariusz polskiej prowincji bernardynów. Na trasie przejazdu do sanktuarium Jana Pawła II witały tłumy wiernych, które następnie przeszły na miejsce uroczystości. W nabożeństwie wygłoszonym przez Ojca Świętego wzięło udział ok. 100 tys. osób. W czasie homilii skierowanej do wiernych papież wiele mówił o swoim prywatnym pielgrzymowaniu na Kalwarię i o znaczeniu tego miejsca dla Polaków. Wzywał zgromadzonych, by nie ustawiali w modlitwie.

dr Rafał Łatka

„Do czego pragnę was zachęcić i zapalić, to abyście nie przestawali nawiedzać tego sanktuarium. Więcej jeszcze – chcę wam powiedzieć wszystkim, a zwłaszcza młodym (bo, dziwna rzecz, młodzi szczególnie sobie upodobili to miejsce): nie ustawajcie w modlitwie. Trzeba się zawsze modlić, a nigdy nie ustawać. (...) Módlcie się i kształtujcie poprzez modlitwę swoje życie. «Nie samym chlebem żyje człowiek» (Mt 4, 4) i nie samą doczesnością, i nie tylko poprzez zaspokajanie doczesnych materialnych potrzeb, ambicji, pożądań, człowiek jest człowiekiem... (...)”

Jan Paweł II, homilia w Kalwarii Zebrzydowskiej, 7 VI 1979

Kalwaria Zebrzydowska, 7 czerwca 1979. Pielgrzymi słuchają Jana Pawła II przed sanktuarium Matki Bożej.
fot. PAP/Teodor Walczak

Organizator wystawy

niepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Kalwaria Zebrzydowska, 7 czerwca 1979. Jan Paweł II przemawia do pielgrzymów.
Fot. ze zbiorów TPKZ

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Wadowice

7 czerwca 1979

Z kalwarii Zebrzydowskiej Jan Paweł II przejechał do swoich rodzinnych Wadowic. Spotkanie z mieszkańcami było dla papieża okazją do przypomnienia, jak kształtowała się jego młodość oraz jak z biegiem czasu zmieniło się to miasto położone nad Skawką. Ojciec święty w homilii wiele miejsca poświęcił okresowi swojej nauki, wspominając rówieśników, profesorów i nauczyciela religii ks. prałata Edwarda Zachera. Spotkanie z wadowiczankami zakończył słowami: „W ogóle róbcie wszystko, co się da, ażebyście się tego papieża nie musieli wstydzić przed światem – i koniec...”

dr Rafał Łatka

„Kiedy patrzę wstecz, widzę, jak droga mojego życia poprzez środowisko tujejsze, poprzez parafię, poprzez moją rodzinę, prowadzi mnie do jednego miejsca – do chrzcielnicy w wadowickim kościele parafialnym. Przy tej chrzcielnicy zostałem przyjęty do łaski Bożego synostwa i wiary Odkupiciela mojego, do wspólnoty Jego Kościoła w dniu 20 czerwca 1920 roku”.

Jan Paweł II, homilia w Wadowicach, 7 VI 1979

Wadowice, 7 czerwca 1979. Liturgia Słowa na rynku wadowickim.
fot. PAP/Bogdan Łopieński

Organizator wystawy

wiepodlega

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Wadowice, 7 czerwca 1979. Liturgia Słowa na rynku wadowickim.
fot. PAP/Bogdan Łopieński

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Oświęcim

7 czerwca 1979

Jan Paweł II przybył do Oświęcimia 7 czerwca. Śmigłowiec z Ojcem Świętym na pokładzie wylądował o godz. 15.00 obok byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz I. Przy przejściu przez bramę z napisem „Arbeit macht frei” papieża obserwowała jedynie garstka osób, gdyż początek wizyty miał prywatny charakter. Jan Paweł II pomodlił się w celi, w której skonał św. Maksymilian Kolbe. Zatrzymał się także przy tablicach żydowskiej, rosyjskiej i polskiej. Mszę świętą, która rozpoczęła się od procesji księży – byłych więźniów obozów koncentracyjnych – Ojciec Święty odprawił na terenie obozu w Brzezince, dawnego oddziału niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau. Wzięło w niej udział ok. 450 tys. osób – niemal dwukrotnie więcej niż zakładały władze PRL.

dr Rafał Łatka

„Ten to naród, który otrzymał od Boga przykazanie «Nie zabijaj», w szczególnej mierze doświadczył na sobie zabijania. (...) Oświęcim jest rozrachunkiem z sumieniem ludzkości poprzez tablice, które świadczą o ofiarach, jakie poniosły narody. Oświęcim jest miejscem, którego nie można tylko zwiedzić. Trzeba przy tych odwiedzinach pomyśleć z lękiem o tym, gdzie leżą granice nienawiści”.

Jan Paweł II, homilia w Auschwitz-Birkenau, 7 VI 1979

Oświęcim, 7 czerwca 1979. Msza święta polowa na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau.

fot. PAP/Leszek Łożyński

Organizator wystawy

niepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Oświęcim, 7 czerwca 1979. Msza święta polowa na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau.
fot. PAP/Bogdan Różyc

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Nowy Targ

8 czerwca 1979

Ważnym punktem papieskiej wizyty był Nowy Targ. Jan Paweł II dotarł na miejsce helikopterem 8 czerwca rano. Przywitał go na miejscu kard. Franciszek Macharski. W homilii, która rozpoczęła się o 10.30, Ojciec Święty wobec setek tysięcy wiernych powiedział, iż góry „zawstydziły się i zasłoniły”, gdyż z ledwością widać było tylko Gorce i Turbacz. Papież w swoim wystąpieniu wskazywał na dwa wielkie prawa człowieka: prawo do ziemi i prawo do pracy. Silnie zaznaczył także troskę o każde ludzkie życie i wzywał by, Polacy zawsze stawali w obronie prawa do życia dziecka poczętego. Po nabożeństwie papieski śmigłowiec krążył nad Tatrami, a następnie wyruszył w drogę do Krakowa.

dr Rafał Łatka

„Życzę więc, drodzy rodacy, przy tych moich odwiedzinach, ażeby to święte prawo nie przestało kształtować życia na ziemi polskiej: i tu – na Podtatrzu, na Podkarpaciu – i wszędzie. Słusznie mówi się, że rodzina jest podstawową komórką życia społecznego. Jest podstawową ludzką wspólnotą. Od tego, jaka jest rodzina, zależy naród, bo od tego zależy człowiek. Więc życzę, ażebyście byli mocni dzięki zdrowym rodzinom. Rodzina Bogiem silna”.

Jan Paweł II, homilia w Nowym Targu, 8 VI 1979

Nowy Targ, 8 czerwca 1979. Ojciec Święty podczas spotkania z wiernymi w Nowym Targu; obok z lewej ks. Stanisław Dziwisz.
fot. PAP/Tadeusz Sochor

Organizator wystawy

wiepodlega

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Nowy Targ, 8 czerwca 1979. Ojciec Święty przybywa na spotkanie z wiernymi w Nowym Targu, obok papieża z lewej kard. Franciszek Macharski, z prawej ks. Stanisław Dziwisz.
fot. PAP/Teodor Walczak

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

Kraków

Kraków

6 czerwca 1979

Do miejsca swojej kapłańskiej i biskupiej posługi Jan Paweł II przybył 6 czerwca wieczorem. O 20.00 wylądował na lotnisku w Balicach. W przemówieniu powitalnym Ojciec Święty podkreślił swój silny związek z Krakowem oraz ze wzruszeniem dodał: „Tak bardzo czuję was – czuję was poprzez to oddalenie, do którego wezwał mnie Pan”. Na trasie przejazdu z lotniska na Wawel zgromadziły się dziesiątki tysięcy wiernych. Następnie, już późnym wieczorem, Ojciec Święty udał się na Franciszkańską 3 do swojej dawnej rezydencji arcybiskupiej, gdzie powitała go licznie zgromadzona młodzież, papież zaś, wywołany do okna, przyłączył się do jej śpiewów.

dr Rafał Łatka

„Kraków, od najmłodszych lat mojego życia, od lat dziecięcych jeszcze, był dla mnie szczególną syntezą wszystkiego, co polskie i co chrześcijańskie. Zawsze mówił mi o wielkiej przeszłości mojej Ojczyzny. Zawsze najpełniej wyrażał jej dzieje.”

Jan Paweł II, przemówienie powitalne w Krakowie, 6 VI 1979

Kraków, 10 czerwca 1979. Uroczystość pożegnania Ojca Świętego na krakowskim lotnisku w Balicach.
fot. PAP/Leszek łożyński

Kraków

8–10 czerwca 1979

Drugi pobyt Jana Pawła II w Krakowie rozpoczął się 8 czerwca wieczorem. Ojciec Święty przyleciał helikopterem na Wawel o godz. 17.00. W katedrze uczestniczył w uroczystości zakończenia siedmioletniego Synodu Archidiecezji Krakowskiej – obchodów ku czci św. Stanisława, które sam wcześniej zainicjował jako metropolita krakowski. Następnie Ojciec Święty przejechał na Skałkę, gdzie odbyło się spotkanie z młodzieżą, w czasie którego wskazywał, iż jest ona przyszłością Kościoła i narodu. Stamtąd papież w towarzystwie uczestników nabożeństwa udał się na Franciszkańską 3. Kolejny dzień pobytu Jana Pawła II w Krakowie rozpoczął się od spotkania z radą Papieskiego Wydziału Teologicznego. Następnie w bazylice franciszkanów na placu Wszystkich Świętych papież przemówił do chorych i niepełnosprawnych. Po zakończeniu spotkania Ojciec Święty udał się helikopterem do klasztoru w Mogile, gdzie odprawił nabożeństwo dla nowohuckich robotników. W jego czasie Jan Paweł mówił przede wszystkim o wartości ludzkiej pracy. Po południu modlił się na grobie rodziców na Cmentarzu Rakowickim, zaś późnym popołudniem spotkał się z siostrami zakonnymi z Archidiecezji Krakowskiej. O 20.00 papież przemówił do przedstawicieli zagranicznych episkopatów, przybyłych do Krakowa i po raz ostatni, już późnym wieczorem, rozmawiał z młodzieżą z okna pałacu arcybiskupów krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3. Najważniejszym punktem programu była papieska homilia na krakowskich Błoniach, która odbyła się 10 czerwca. Wzięło w niej udział około miliona wiernych. W kazaniu papież stwierdził, że celem ludzkiego życia jest świat Boga. Jako swoistą klamrę wizyty należy potraktować słowa, które Ojciec Święty wypowiedział w czasie pożegnania na krakowskich Balicach: „To wydarzenie bez precedensu było z pewnością aktem odwagi z obu stron, jednakże naszym czasom potrzebny był taki właśnie akt odwagi. Trzeba czasem się odważyć pójść w tym kierunku, w którym jeszcze nikt nie poszedł”.

dr Rafał Łatka

„Musicie być mocni, drodzy bracia i siostry! [...] Musicie być mocni mocą wiary! [...] Dziś tej mocy bardziej wam potrzeba, niż w jakiegokolwiek epoce dziejów. Musicie być mocni mocą nadziei, która przynosi pełną radość życia i nie dozwala zasmucać Ducha Świętego! [...] I dlatego [...] proszę was [...] abyście nigdy nie zwątpili i nie znużyli się, i nie zniechęcili się [...] abyście mieli ufność [...] abyście szukali zawsze duchowej mocy u Tego, u którego tyle pokoleń ojców naszych i matek ją znajdowało”.

Jan Paweł II, homilia na krakowskich Błoniach, 10 VI 1979

Organizator wystawy

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

niepodległa

Zeskanuj kod QR
i obejrzyj materiał filmowy!

Kraków, 9 czerwca 1979. Ojciec Święty w Opactwie Cystersów w Mogile.
 fot. PAP/Tomasz Prażmowski

Organizator wystawy

wiepodległa

Mecenas wystawy

Współorganizator

Partner merytoryczny

